

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας

Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών

Πτυχιακή εργασία: «Μετάφραση τριών κειμένων του Tarek Osman»

Ινώ Μυσιρλή

Ξ2017137

Επιτροπή Εποπτείας: Λίβας Σ., Κεντρωτής Γ.

«Μετάφραση τριών κειμένων του Tarek Osman»

Περιεχόμενα

Α. Πρόλογος

Β. Μετάφρασματα

Γ. Πρωτότυπα Κείμενα

Δ. Σχολιασμός

Ε. Επίμετρο

ΣΤ. Βιβλιογραφία

A. Πρόλογος

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία μεταφράζονται τρία κείμενα του Tarek Osman, ενός ακαδημαϊκού αραβικής καταγωγής. Οι τίτλοι των κειμένων που μεταφράστηκαν και σχολιάστηκαν είναι οι εξής: «Edward Said – A Legacy for Today», «Five Factors Shaping the Eastern Mediterranean’s Foreseeable Future» και «How to Avoid Sleepwalking into Illiberalism». Τα κείμενα αυτά πραγματεύονται ζητήματα διεθνών σχέσεων και της επικαιρότητας.

B. Μεταφράσματα

Κείμενο 1

Έντουαρντ Σάϊντ: Η παρακαταθήκη του για το σήμερα

4 Οκτωβρίου 2020

Ο Έντουαρντ Σάϊντ αποτελούσε την πλέον εξέχουσα και εύγλωττη φωνή που μιλούσε για τον αραβικό κόσμο, έξω από αυτόν. Το «έξω» είναι η λέξη κλειδί, καθότι επέλεξε να ζει μόνιμα στη Δύση. Η Νέα Υόρκη αποτελούσε την βάση του, αν και η βόρεια Καλιφόρνια, το Λονδίνο και το Παρίσι ήταν μέρη τα οποία επισκεπτόταν συχνά για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Όταν επέλεγε να βιώσει την αραβικότητα ξανά από πρώτο χέρι, έμενε σε μια γειτονιά της Βηρυτού με υψηλό γόητρο. Αλλά και σε άλλες περιόδους της ζωής του βίωνε τον αραβικό κόσμο από μια απόσταση ή μέσα σε ένα περιβάλλον στο οποίο η αραβικότητα και η Δύση συνυπήρχαν. Αυτό αποτελούσε κομμάτι της εξορίας του. Ήταν εκείνος ο παλαιστίνιος που είχε μεγαλώσει στο Κάιρο, περνούσε τις διακοπές του στην οροσειρά του Λιβάνου, φοίτησε σε αγγλικό σχολείο, σε πανεπιστήμιο στη Νέα Αγγλία των Ηνωμένων Πολιτειών, ενώ μετέπειτα δίδαξε και έζησε στην Νέα Υόρκη. Η προσωπικότητα του εξελίχθηκε σε πολλές περιοχές, χτίζοντας πάνω στην αραβικότητα της παιδικής του ηλικίας και της εφηβείας του νέα επίπεδα εμπειριών, πολιτισμών, μορφών γνώσης και ιδεών.

«Οι ιδέες» ήταν ο κόσμος του Έντουαρντ Σαΐντ. Ήταν ο συγγραφέας του «Οριενταλισμού», ενός σημαντικού συγγράμματος που «αποδόμησε την αποικιοκρατία των ιδεών και του πνεύματος» της Δύσης, δείχνοντας με πάθος και ορμή, πως η δυτική προκατάληψη, η υποβάθμιση, η φαντασία και η συγκαταβατικότητα άνοιξαν τον δρόμο για την λεηλασία και την κατοχή του αραβικού κόσμου και της συνολικής έννοιας του οριενταλισμού.

Ο Σαΐντ αποτελούσε επίσης μια ισχυρή φωνή στον πνευματικό κόσμο, που υπερμαχόταν το παλαιστινιακό ζήτημα. Πέρα από το πάθος και το χάρισμα, έδωσε στον σκοπό του, την παλαιστινιακή υπόθεση την πολυμάθεια, την οξυδέρκεια και την ευφράδεια του αναμφισβήτητα πιο ταλαντούχου καθηγητή συγκριτικής λογοτεχνίας κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα.

Οι ιδέες του δεν περιορίστηκαν μόνο εκεί. Ήταν ένας από τους λαμπρότερους αναλυτές της Δύσης στην Ανατολή και της Ανατολής στη Δύση. Τα κείμενα τα οποία επέλεγε να αναλύει ήταν αυτά τα οποία κατά την άποψη του διαμόρφωσαν τα μυαλά και τις ψυχές τόσο της Δύσης όσο και της Ανατολής. Οι αναλύσεις του αφορούσαν την πολιτική, την ανθρωπολογία, την ιστορία και πάνω απ' όλα την λογοτεχνία και το πως αυτή συνδέεται με τις κοινωνίες από τις οποίες έχει προκύψει. Γι' αυτό οι αναλύσεις του Σαΐντ από την Ανατολή στη Δύση είναι αδύνατο να κατηγοριοποιηθούν. Οι ακαδημίες συνήθως επιλέγουν να τις κατατάξουν, περιορίζοντας τις στις λογοτεχνικές σπουδές. Πιθανότατα όμως εκεί που ταιριάζουν επακριβώς είναι στα καφέ, στα οποία οι νυχτερινές συζητήσεις, με την συνοδεία καπνού και καφέ φωτίζουν το μυαλό και διεγείρουν τις συνειδήσεις.

Το ότι βρισκόταν σε εξορία τον έκανε πολύ εύκολα αναλυτή. Υπάρχει μια εγγενής δυαδικότητα στην εξορία. Ο Σαΐντ ήταν εξίσου αμερικάνος και παλαιστίνιος, άραβας και δυτικός, κριτικός λογοτεχνίας και πιανίστας, ακτιβιστής και σχολιαστής. Για αρκετούς μπορεί να προκαλεί σύγχυση αλλά όχι για τον Έντουαρντ Σαΐντ. Η πνευματική συνοχή του παρέμενε πάντα άθικτη ακόμα και όταν μετεπηδούσε, συχνά στο ίδιο δοκίμιο από τον ένα ρόλο στον αντίθετο.

Ωστόσο αυτή η δυαδικότητα έχει κάποιο κόστος, αφού οδηγεί το αίσθημα της εξορίας στην καρδιά του ατόμου. Το άτομο παύει να ανήκει κάπου πέρα από αφηρημένες έννοιες. Πιθανότατα γι' αυτό και τιτλοφόρησε την αυτοβιογραφία της παιδικής του ηλικίας και της εφηβείας του ως «Η ζωή εκτός τόπου». Σε αυτή ανέφερε ότι θεωρεί για τον εαυτό του, όσο και για τον οποιοδήποτε, ότι ο καθένας θα πρέπει να έχει την ανεξαρτησία του, τον δικό του χώρο τόσο στο χαρτί όσο και στο μυαλό, όπως οι χείμαρροι. Δεν εμβάθυνε περισσότερο, αν και θα μου άρεσε να πιστεύω πως οι χείμαρροι που συχνά συγκρούονταν μεταξύ τους, προς το τέλος της ζωής του, κατέληξαν σε μια ήρεμη θάλασσα.

Η εσωτερική αρμονία μπορεί να ορίσει ως αναγκαίο να παραβλέψει κανείς ορισμένα ερωτήματα, κοιτάζοντας με μια ματιά, αντί να επικεντρώνεται σε συγκεκριμένα σημεία. Ακριβώς αυτό ήταν που έκανε ο Έντουαρντ Σαΐντ με την αραβικότητα. Ο αποδημητής των «οριενταλικών» τρόπων, με τους οποίους βλέπουμε την Ανατολή, σύμφωνα με τα δημοσιευμένα έργα του, δεν μελετούσε εις βάθος την ίδια την Ανατολή. Πιθανότατα γι' αυτό ο Έντουαρντ Σαΐντ είναι ο ήρωας αρκετών πολιτικοποιημένων νεαρών αράβων. Καθώς το

μυαλό αυτών των νεαρών ανδρών (ή γυναικών) εξελίσσεται και γίνεται πιο ώριμο, ανακαλύπτει σε βάθος τον Έντουαρντ Σαϊντ και αποκαλύπτει τι υπάρχει κάτω από την επιφάνεια, πίσω από τα τείχη του αραβικού κόσμου και της Ανατολής, εντοπίζοντας διαφορετικά μονοπάτια, τα οποία ο Σαϊντ είχε περπατήσει, αλλά δεν είχε ολοκληρώσει.

Πιστεύω πως δεν ήταν σκοπός του να δώσει μια εικόνα με κάθε λεπτομέρεια για την αραβικότητα. Στο κάτω-κάτω, ήταν ένας εξόριστος, ένας άνθρωπος που ζούσε εκτός τόπου.

Η επιλογή του ήταν πάντα να ερμηνεύσει μεν, αλλά όχι να διατυπώσει θεωρίες.

Η ακεραιότητα του, του επέβαλε να αποφύγει να περιγράψει μια εικόνα με όλες τις λεπτομέρειες. Η κύρια επίθεση του Έντουαρντ Σαϊντ ενάντια στον «οριενταλισμό» δεν βασιζόταν μόνο στο πως οι ιδέες μετατρέπονταν σε όπλα που αποδέχονται τον αποικιοκρατισμό και την κατοχή. Είχε επίσης βασιστεί στην φαντασίωση των δυτικών και στην ψευδή εικόνα που έβλεπαν την Ανατολή. Μέσω αυτής, υπήρχαν τάσεις φυγής, εξαπάτηση του εαυτού τους και των άλλων, καθώς και ψέματα. Αυτός ένας πραγματικά ακέραιος άνθρωπος, ένας άνθρωπος που αναζητούσε την αλήθεια, γνώριζε ότι η γη του, τα μέρη, του είχαν παρακμάσει από τις μέρες που τα γνώριζε. Το Κάιρο, η οροσειρά του Λιβάνου και ολόκληρη η αραβικότητα της δεκαετίας του 1950 δεν ήταν πλέον ίδια τις δεκαετίες του 1980 και του 1990. Δεν έχουν χάσει μόνο την γοητεία τους, έχουν χάσει πολλές από τις αξίες και τις έννοιες που διέπουν το έργο του Έντουαρντ Σαϊντ.

Ο Έντουαρντ Σαϊντ γνώριζε πως το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα ήταν μια οδυνηρή εποχή για τον αραβικό κόσμο. Παρακολουθούσε τα γεγονότα από μακριά αλλά δεν έγραψε γι' αυτά. Δεν θα μπορούσε άλλωστε, γιατί αν το είχε κάνει η αιχμηρή του γλώσσα θα περνούσε σαν σφαίρα στην καρδιά της σύγχρονης αραβικότητας. Αυτός, ο υπερασπιστής της, θα ήταν σφοδρότερος απ' όλους τους επικριτές μαζί. Με το να μην γράφει δεν έλεγε και ψέματα.

Πιθανότατα η γλώσσα να τον οδήγησε να μην αποδώσει μια λεπτομερή εικόνα του αραβικού κόσμου. Όντας ένας βαθύς γνώστης των αγγλικών και των γαλλικών ήταν ο τέλειος αναλυτής. Αλλά στην διαφώτιση για τον αραβικό κόσμο, η γλώσσα διδασκαλίας πρέπει να είναι η αραβική; Υποστηρίζοντας την ιερότητα της γης, των τόπων και την σημασία των λέξεων, ασφαλώς και διαισθάνθηκε ότι αποκλειστικά και μόνο τα αραβικά έχουν το δικαίωμα να χρωματίσουν την πραγματική εικόνα της σύγχρονης αραβικότητας.

Ίσως ο χρόνος να έπαιξε κάποιο ρόλο. Την τελευταία δεκαετία πριν από τον θάνατο του το 2003, έπασχε από λευχαιμία. Ήταν ο άνθρωπος που αναμετρήθηκε (δίχως επιτυχία) με δύο ιστορίες αγάπης που διαπότισαν δύο διαφορετικές πλευρές της ταυτότητας του (και στο τέλος έμεινε δίχως καμία από τις δύο), ο άνθρωπος που γνώριζε πως ο σκοπός του η παλαιστινιακή υπόθεση δεν θα επιλυόταν ποτέ όσο ζούσε και ο άνθρωπος που πίσω από ένα προσωπίο γοητείας, κομπότητας και ευφράδειας υπέφερε από έντονο πόνο εγκατάλειψης. Ο άνθρωπος αυτός, περιμένοντας τον θάνατο έδωσε προτεραιότητα στην συμφιλίωση των εσωτερικών συγκρούσεων, παρά στην κάλυψη των κενών που είχε αφήσει σε προηγούμενα γραπτά του.

Όπως στην λογοτεχνία που άσκησε κριτική, ο Έντουαρντ Σάϊντ ήταν ένας στοχαστής, μια πηγή ιδεών, ανοιχτή για αναθεώρηση και επανεξέταση. Το σημαντικότερο είναι πως σχεδόν δύο δεκαετίες μετά τον θάνατο του, οι άραβες που υπερασπίστηκε, βλέπουν την σκέψη του όχι σαν μια ασπίδα, αλλά σαν ένα εργαλείο προκειμένου να αναλύσουν οι ίδιοι τις κοινωνίες, τους τις τελευταίες επτά δεκαετίες έπειτα από το τέλος της δυτικής κατοχής με την αιχμηρότητα, την διανοητική ακεραιότητα, την γλωσσική καθαρότητα και την σφοδρότητα με την οποία ο Έντουαρντ Σάϊντ υπερασπίστηκε τους άραβες.

Κείμενο 2

Πέντε παράγοντες που διαμορφώνουν το προσεχές μέλλον της Ανατολικής Μεσογείου.

Εν μέσω διαφόρων αναταράξεων στην Ανατολική Μεσόγειο, οι παρατηρητές θα πρέπει να ξέρουν που βαδίζουν. Πέντε παράγοντες θα πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά, καθώς πρόκειται να διαμορφώσουν το προσεχές μέλλον της Ανατολικής Μεσογείου.

Πρώτος: αν το Ιράν θα εδραιώσει την παρουσία του στη Συρία και στον Λίβανο.

Χωρίς να είναι σίγουρο, στο πυρήνα της αντιπαράθεσης μεταξύ των ΗΠΑ και του Ισραήλ από την μια πλευρά και του Ιράν από την άλλη, δεν είναι μόνο οι πυρηνικές δυνατότητες του Ιράν, αλλά και η ισχυρή παρουσία του στην Ανατολική Μεσόγειο που το καθιστούν στα μάτια τους ως απειλή για την εθνική ασφάλεια του Ισραήλ. Άλλοι παράγοντες της περιοχής, όπως οι μεγάλες αραβικές χώρες των Σουνιτών (κυρίως η Σαουδική Αραβία) και θεσμοί, όπως η Μαρωνιτική Εκκλησία, βλέπουν την ισχυρή παρουσία του Ιράν στην περιοχή ως μια σοβαρή ρήξη της παραδοσιακής ισορροπίας δυνάμεων ανάμεσα στα διάφορα δόγματα. Ωστόσο για το Ιράν το χτίσιμο αυτής της ισχυρής παρουσίας ξεπερνάει την επίδειξη ισχύος και την απόκτηση κύρους. Το Ιράν εξαναγκάζεται από την ιστορία του, καθώς επίσης και από την γεωπολιτική του θέση να κοιτάζει προς την Ανατολή. Η ζωντανή σπίθα της αυτοκρατορίας μέσα του και αναδρομές στην ιστορία των Σιιτών πάντοτε πυροδοτούσαν την επιθυμία του Ιράν για άσκηση επιρροής στο Ιράκ, στη Συρία και στον Λίβανο. Δεν αναμένεται να υπάρξει κάποια πιθανή σύρραξη μεταξύ των ΗΠΑ και του Ιράν στο άμεσο μέλλον, παρόλα αυτά, η αντιπαράθεση μεταξύ των δύο πλευρών να θέσουν το Ιράν εκτός της Ανατολικής Μεσογείου, θα είναι κρίσιμη για την εξέλιξη στην περιοχή τα επόμενα χρόνια.

Δύο: Πως το Ισραήλ θα αντιμετωπίσει την ιρανική απειλή αν αυτή εδραιωθεί

Το Ισραήλ βομβαρδίζει τους ιρανικούς στόχους στην Ανατολική Μεσόγειο εδώ και αρκετά χρόνια, αν και γίνεται λόγος για «χειρουργικά χτυπήματα». Αυτό γίνεται διότι το Ισραήλ περιμένει (και προσπαθεί να επηρεάσει) το αποτέλεσμα της αντιπαράθεσης ανάμεσα στις ΗΠΑ και το Ιράν. Αν το αποτέλεσμα είναι η εδραίωση της ιρανικής παρουσίας με την συνοδεία ενισχυμένων στρατιωτικών δυνάμεων (απευθείας στην Συρία και εμμέσως μέσω της Χεζμπολάχ στον Λίβανο) το Ισραήλ δεν θα το δεχτεί. Μια ισχυρή γραμμή σκέψης μέσα στο καταστατικό ασφαλείας βλέπει αυτήν την ενισχυμένη ιρανική παρουσία ως απειλή για την εθνική του ασφάλεια. Σε αυτή την περίπτωση το Ισραήλ θα κλιμακώσει τα χτυπήματα του, στοχεύοντας σε σημαντικούς κόμβους του ιρανικού στρατιωτικού σχεδιασμού στην Ανατολική Μεσόγειο. Το αποτέλεσμα αυτών των ενεργειών θα είναι ένας μεγάλος πόλεμος με τεράστιο κόστος για την Συρία, τον Λίβανο και το Ισραήλ, αλλά και με ανυπολόγιστες συνέπειες για την περιοχή.

Τρία: Το μέλλον της Συρίας

Το καθεστώς του Άσαντ έχει κερδίσει τον πόλεμο κατά της ανατροπής του. Μια σημαντική διεθνής δύναμη, η Ρωσία έχει πλέον εδραιώσει την θέση της στην Συρία, γεγονός που έχει συνέπειες. Η Ρωσία βλέπει τώρα τις στρατιωτικές βάσεις της στην βόρεια Συρία, ως καίριες για τα συμφέροντα της στο αέριο της Ανατολικής Μεσογείου. Αυτό προκύπτει από την απειλή του στρατιωτικού ισλαμισμού στην περιοχή (μέχρι τα νότια σύνορα της), αλλά και

στην δυνατότητα της να επηρεάσει τα συμφέροντα των άλλων (των ΗΠΑ, της Ευρώπης και της Τουρκίας). Αυτό σημαίνει πως η Ρωσία επιθυμεί σταθεροποίηση στην Συρία, ελπίζοντας το κόστος της παρουσία της στην χώρα να είναι περιορισμένο. Η Ρωσία πιθανότατα θα ενορχηστρώσει την εμφάνιση μιας νέας πολιτικής τάξης στην Συρία που θα είναι μια συνέχεια της εθνικιστικής ιδέας που το καθεστώς του Άσαντ (Μπααθ) επέβαλε. Θα είναι μια αρχή πιο κοντά στην δημογραφική πραγματικότητα του πληθυσμού της Συρίας, θέτοντας ως στόχο την αποφυγή μελλοντικής ανάφλεξης (ειδικά δεδομένου του αίματος που χύθηκε στην Συρία την τελευταία δεκαετία). Το κλειδί σε αυτή την περίπτωση θα ήταν η πολιτική μετάβαση που στοχεύει την ισορροπία της δύναμης του Προέδρου Άσαντ με αυτή ενός εκλεγμένου κοινοβουλίου. Σε αυτή την περίπτωση η Συρία θα υποβληθεί σε μια διαδικασία ανοικοδόμησης αλλά και κρίσιμης συμφιλίωσης. Αυτό είναι υψίστης σημασίας για το μέλλον της Ανατολικής Μεσογείου, καθώς η Συρία έχει την μεγαλύτερη δημογραφική συγκέντρωση στην περιοχή, την ιστορική και πολιτιστική θέση του σουνιτικού ισλαμισμού στον Λεβάντε και το κέντρο βάρους σημαντικών παραγόντων (όπως οι Σουνίτες του Λιβάνου καθώς επίσης και αρκετές παλαιστινιακές ομάδες) που προσελκύονται εκ φύσεως.

Τέσσερα: Αν η Αίγυπτος θα επιστρέψει στον Λεβάντε

Από τις αρχές του 19ού αιώνα μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1970, η Αίγυπτος είχε σημαντική πολιτική παρουσία στον Λεβάντε. Έκτοτε η Αίγυπτος απουσιάζει από τα κοινωνικογεωπολιτικά ζητήματα του Λεβάντε. Ενώ φαίνεται να επιστρέφει στους παλαιότερους δεσμούς της στην περιοχή, ο Λεβάντες θα κατέχει ολοένα και μεγαλύτερη θέση

στον τρόπο σκέψης της. Αυτό γίνεται διότι, παρόλο που τα συμφέροντα της Αιγύπτου ανέκαθεν επεκτείνονταν νότια (προς την Αφρική ειδικά προς τα εκεί που πηγάζει ο Νείλος) και δυτικά (προς την Τυνησία και το Μαρόκο, από τα οποία προήλθαν τα πιο ισχυρά ισλαμικά κινήματα στην ιστορία της Αιγύπτου), τα πιο επιτακτικά συμφέροντα της Αιγύπτου ήταν στην Ανατολή (στον Λεβάντε). Τόσο κατά την διάρκεια των φαραωνικών, των χριστιανικών, των πρώιμων ισλαμικών, των αγιουβιδικών, των μαμελουκικών χρόνων όσο και στα σύγχρονα χρόνια (εποχή του Μοχάμεντ Άλι και του γιού του Ιμπραήμ Πασά), η Αίγυπτος αναζήτησε ευκαιρίες και δέχτηκε απειλές. Σήμερα υπάρχουν δυνάμεις στην περιοχή που επιθυμούν να επιστρέψει η Αίγυπτος στον Λεβάντε (για παράδειγμα αρκετοί λιβανέζοι που πιστεύουν στον κεντρικό ρόλο που διακατέχει η αραβικότητα στην ταυτότητα του Λιβάνου). Άλλες ομάδες ωστόσο, δεν επιθυμούν την Αίγυπτο στην περιοχή, είτε επειδή φοβούνται την ενδεχόμενη επιρροή της, είτε επειδή θεωρούν πως ο Λεβάντες είναι ήδη αρκετά υπερπληθής για να ενταχθεί άλλος ένας περιφερειακός κολοσσός. Παρόλα αυτά, αν όντως ο Λεβάντες ασκήσει την παραδοσιακή του έλξη στην Αίγυπτο, η επιστροφή της χώρας θα αλλάξει την ισχυρή δυναμική της περιοχής.

Πέντε: Η φύση των φιλοδοξιών της Τουρκίας στον Λεβάντε

Η Τουρκία είναι μια εδραιωμένη δύναμη στην Ανατολική Μεσόγειο. Από τα τέλη του 19ού αιώνα η εμβέλεια της ήταν κυρίως θαλάσσια σε περιοχές γύρω από τις νότιες ακτές της. Η καθοριστική της επιρροή στην πολιτική του Λεβάντε έλαβε τέλος όταν ο αιγύπτιος Ιμπραήμ Πασάς εκδίωξε τον στρατό της από ολόκληρη την Ανατολική Μεσόγειο την δεκαετία του

1830. Έκτοτε η Τουρκία δεν έχει δείξει έντονο ενδιαφέρον για την επιστροφή της στην περιοχή. Στο δεύτερο μισό του 19ού αιώνα, οι Οθωμανοί παραχώρησαν τον έλεγχο του Λεβάντε στην Βρετανία και στην Γαλλία. Τον 20ο αιώνα, η Τουρκία του Ατατούρκ και οι ακόλουθοι του δεν κοίταξαν ποτέ προς τον νότο. Ακόμα και υπό το παρόν κυβερνών κόμμα το ΑΚΠ, η Τουρκία επικεντρώθηκε κυρίως στους ιδεολογικούς αγώνες στον αραβικό κόσμο (ειδικότερα για και ενάντια στον Ισλαμισμό). Η Τουρκία έχει ήδη αρχίσει να εδραιώνει την χερσαία παρουσία της στον βορρά της Ανατολικής Μεσογείου και φαίνεται να ενδιαφέρεται για την επέκταση της παρουσία της στο νότο (τουλάχιστον μέσω της πολιτικής επιρροής, ειδικότερα σε ορισμένες μουσουλμανικές κοινότητες Σουνιτών). Πρόκειται για μια εκκολαπτόμενη κατάσταση, η οποία συνδέεται με ανησυχίες για την ασφάλεια παρά με μια στρατηγική ώθηση. Αν όμως αποδειχθεί ότι γίνεται λόγος για το τελευταίο θα επηρεάσει όλους τους προηγούμενους τέσσερις παράγοντες.

Ένας ηλικιωμένος σχολιαστής από την περιοχή κάποτε δήλωσε πως η «la terre»(δηλαδή το έδαφος ή η γη αυτής της μεριάς του κόσμου) έχει απορροφήσει τόση αγάπη, ευτυχία και δημιουργικότητα όσο και πάρα πολύ αίμα. Προκειμένου να υπάρξει περισσότερη χαρά και δημιουργικότητα και για να αποφευχθεί η αιματοχυσία, οι άνθρωποι της περιοχής πρέπει να χειριστούν σωστά τις δύσκολες δυναμικές, που θα είναι απόρροια του συνδυασμού των παραπάνω πέντε παραγόντων.

Κείμενο 3

Πως να αποφευχθεί η διολίσθηση στον ιμπεριαλισμό.

28 Αυγούστου 2020

Οι προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ ολοένα και πλησιάζουν. Η Ευρώπη έχει στρέψει το βλέμμα της στην πολιτική, από τότε που η πανδημία του κορωνοϊού έχει γίνει μέρος της ζωής μας, ειδικότερα τώρα που σημαντικές ευρωπαϊκές εκλογές (στη Γερμανία και στη Γαλλία) βρίσκονται στον ορίζοντα.

Το μεγάλο ερώτημα είναι: θα συνεχίσει την άνοδο της η ακροδεξιά;

Στις απαντήσεις τους τα περισσότερα δυτικά παραδοσιακά πολιτικά κόμματα συνδέουν αυτή την ερώτηση με την οικονομία, κάτι που είναι λάθος. Το βιοτικό επίπεδο έχει υποχωρήσει στις περισσότερες δυτικές χώρες, με αιτίες να είναι, ένας συνδυασμός της μείωσης της εσωτερικής εργασιακής ανταγωνιστικότητας σε αντιστοιχία με την αυξανόμενη ανταγωνιστικότητα στις ασιατικές οικονομίες, αλλά και λόγω της άφιξης σε μαζικό επίπεδο νέων τεχνολογικών μορφών, που σταδιακά εξαλείφουν πολλές θέσεις εργασίας. Όλα αυτά, σε έναν έντονα παγκοσμιοποιημένο κόσμο. Αυτές οι οικονομικές συνθήκες τείνουν να είναι μόνιμες, γεγονός που προκαλεί φόβο σε μεγάλες κοινωνικές ομάδες σε πολλές δυτικές χώρες.

Ο φόβος προκαλεί σπασμωδικές αντιδράσεις. Έντρομα κοινωνικά τμήματα κατηγορούν τους ηγέτες των χωρών τους, που άφησαν την κατάσταση να ξεφύγει τόσο. Ακόμα χειρότερα αρκετοί τους βλέπουν να συνεργάζονται με αυτούς που επωφελούνται από αυτές τις οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές. Αρκετοί μάλιστα ρωτάνε εύλογα, αν τα προγράμματα λιτότητας τα οποία έχουν υποστεί για πάνω από μια δεκαετία, ταιριάζουν με τις μετασχηματικές αλλαγές στην πολιτική και την οικονομία των δύο δεκαετιών πριν την οικονομική κρίση, που δημιούργησαν τεράστιο πλούτο για μια μικρή μερίδα ανθρώπων.

Γεγονός είναι ότι η κατάσταση χειροτερεύει. Μεγάλη μερίδα αυτών των μεγάλων κοινωνικών ομάδων, βλέπουν τους ηγέτες τους και πολλούς που επωφελούνται από αυτή την κατάσταση, να κρατούν αποστάσεις και να μιλάνε για αξίες, τρόπους ζωής και πολιτικούς κανόνες με τους οποίους οι περισσότεροι (σε αυτά τα μεγάλα κοινωνικά τμήματα) δεν συμφώνησαν ποτέ. Το

πρόβλημα είναι, ότι την τελευταία δεκαετία ο λόγος τους οδήγησε στην επικράτηση της «πολιτικής ορθότητας», στην οποία πρέπει να συμμορφωθούν.

Για πολλούς στην κορυφή των δυτικών κοινωνιών ήταν πρόοδος, σχεδόν ένα πολιτισμικό τέλος της ιστορίας, όπου αυτές οι κοινωνίες έφτασαν στο απόγειο της κοινωνικοπολιτικής οργάνωσης.

Αυτό εκδηλώθηκε με πολλούς τρόπους, με την έννοια της σύγκλισης με τα ιδεώδη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τις απόψεις της ελίτ των διανοουμένων της ανατολικής ακτής των Ηνωμένων Πολιτειών, μέσω σημαντικών πολιτικών δράσεων στην Ευρώπη με μεγάλο αντίκτυπο στην κοινωνία, καθώς και της στροφής προς την τεχνολογία που έχει κάνει η Ευρώπη, η οποία οραματίζεται ένα μέλλον για τον άνθρωπο που θα υποστηρίζεται με εντυπωσιακά επιτεύγματα στην τεχνητή νοημοσύνη

Ο διχασμός που πάντα χώριζε τις δυτικές κοινωνίες από τον υπόλοιπο κόσμο, είναι πλέον ξεπερασμένος. Ένας νέος διχασμός υπάρχει ανάμεσα σε αυτούς που επωφελούνται από την πολιτική και οικονομική κατάσταση των τελευταίων δύο δεκαετιών και από τους υπόλοιπους (είτε βρίσκονται στις δυτικές κοινωνίες είτε οπουδήποτε αλλού).

Πράγματι, αυτός ο νέος διχασμός είναι κυρίως οικονομικός, αν και ο κοινωνικός και πολιτικός διαχωρισμός είναι πιο προβληματικός. Παρόλο που δεν υπήρχε ένα κυρίαρχο πολιτιστικό ή αξιακό σύστημα, που να ενοποιεί όσους επωφελούνται σε όλο τον κόσμο, υπήρχε ωστόσο μια κυρίαρχη ρητορική, βασισμένη στην αντίληψη της προόδου, η λεγόμενη “πολιτική

ορθότητα” που προήλθε από την Δύση, έγινε το σύνθημα αυτών, που σε αυτή την περίπτωση, επωφελούνται και χρησιμοποιήθηκε (επιλεκτικά), ως ένα βαθμό από αυτούς που επωφελούνται και σε άλλες καταστάσεις.

Για αυτά τα μεγάλα κοινωνικά τμήματα, ο οικονομικός διαχωρισμός από την άρχουσα τάξη, είναι κάτι συνηθισμένο και ουσιαστικά πρόκειται για κανόνα της κοινωνίας, από την αρχή της ιστορίας. Η διάκριση όμως, με βάση την κουλτούρα, τις αξίες και τους τρόπους ζωής είναι κάτι άλλο, γεγονός που δημιουργεί αίσθημα απόρριψης. Σε αυτή τη διάκριση, αναπτύσσεται ένα ισχυρό αίσθημα ανωτερότητας, όπου η κυρίαρχη ρητορική, υπαινίσσεται ότι η νέα κουλτούρα, οι νέες αξίες και οι νέοι τρόποι ζωής, είναι καλύτεροι από αυτούς των υπολοίπων, πράγμα που έχει μετατρέψει την απόρριψη σε θυμό.

Έτσι λοιπόν, το να βλέπει κανείς την άνοδο της ακροδεξιάς ως ένα οικονομικό ζήτημα, δεν είναι μόνο λανθασμένο αλλά και επικίνδυνο. Υπονοεί ότι οι οικονομικές λύσεις στο υποβαθμισμένο βιοτικό επίπεδο, μπορούν να αναχαιτίσουν την άνοδό της.

Ο δρόμος αυτός θα πρέπει να είναι πολιτικός. Οι αξίες, η ταυτότητα και η αρχή του σεβασμού θα πρέπει είναι βαθιά ριζωμένες στη σχέση ανάμεσα στο πολιτικό σύστημα που κυριαρχεί και στη μεγαλύτερη δυνατή πληθυσμιακή μερίδα. Ωστόσο αυτό δεν συμβαίνει. Στην πραγματικότητα η κατάσταση επιδεινώνεται, καθώς οι απαντήσεις για την άνοδο της ακροδεξιάς είναι παραπλανητικές και ανειλικρινείς.

Παραπλανητικές, καθώς είτε στην αμερικανική κεντροαριστερά είτε στα περισσότερα ευρωπαϊκά κεντροαριστερά ή κεντροδεξιά κόμματα, οι καμπάνιες για την επερχόμενη εκλογική περίοδο στηρίζονται στην οικονομική ανάπτυξη και στη διατήρηση θέσεων εργασίας. Δεν αρκεί όμως μόνο αυτό. Τα ουσιώδη ερωτήματα που τίθενται πίσω από την άνοδο της ακροδεξιάς, θα επανεμφανίζονται κάθε φορά που θα υπάρχουν εκλογές ή σημαντικά δημοψηφίσματα. Το αίσθημα απόρριψης δεν εξαφανίστηκε λόγω κορωνοϊού, καταστάλθηκε από μια συγκυρία άνευ προηγουμένου, που κανείς εν ζωή δεν έχει ξαναδεί. Θα επιστρέψει ωστόσο, σε μια περίοδο που ο θυμός θα είναι πολύ πιο έντονος. Όσο θα υπάρχουν διαχωρισμοί, απόρριψη και οργή, αυτά τα συναισθήματα που υποβόσκουν, θα κλονίσουν όλα τα οικονομικά επιχειρήματα και τις απόπειρες εξεύρεσης λύσης.

Οι απαντήσεις είναι ανειλικρινείς, διότι κάποιες πολιτικές δυνάμεις έχουν στην πραγματικότητα δανειστεί την ρητορική τους από την ακροδεξιά ώστε να ανταγωνιστούν με αυτή σε ορισμένες εκλογικές περιφέρειες. Ανεξάρτητα όμως από αυτή την ρητορική, αυτά τα κόμματα προσπαθούν να διατηρήσουν την πολιτική και οικονομική κατάσταση των τελευταίων δεκαετιών.

Αυτό είναι κατανοητό, γιατί ο τεράστιος πλούτος που συγκεντρώθηκε αυτές τις δεκαετίες, ως αποτέλεσμα των πολιτικών και οικονομικών επιλογών, παραμένει ο βασικός χρηματοδότης για τα περισσότερα παραδοσιακά πολιτικά κόμματα κι αυτός ο πλούτος, στοχεύει στο να απορροφήσει την απειλή της τεράστιας αλλαγής, όχι αντιμετωπίζοντας τον θυμό, αλλά να αφομοιώνοντας την δύναμη του.

Δεν πρόκειται να πετύχει, εξαιτίας του ότι η σταδιακή και αργή κίνηση μεγάλων κοινωνικών ομάδων προς την ακροδεξιά, όπως εξηγήθηκε παραπάνω, προκλήθηκε από έντονα συναισθήματα και όχι από χρηστικούς υπολογισμούς. Επιπλέον, αυτά τα συναισθήματα δεν θα μετατραπούν σε αποδοχή της άρχουσας τάξης, όσο οι δυτικές οικονομίες, ξεπερνούν την πανδημία του κορωνοϊού. Ο Ουίνστον Τσώρτσιλ έχασε τις εκλογές την παραμονή την νίκης της Βρετανίας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Παρόλο που ήταν αξιοσέβαστος και πολλοί ήταν ευγνώμονες σε αυτόν, μια πλειοψηφία επιθυμούσε μια καινούργια ηγεσία, για την νέα εποχή, που ήθελε να είναι διαφορετική. Η σύγκριση με την σημερινή κατάσταση είναι σαφώς αλλιώς, κυρίως επειδή οι περισσότεροι σημερινοί ηγέτες δεν είναι ούτε αξιοσέβαστα πρόσωπα ούτε άνθρωποι χαίρουν εκτίμησης.

Επομένως αν δεν λειτουργήσει η αφομοίωση του θυμού, τι άλλο θα μπορούσε; Το πρόβλημα σε αυτή την περίπτωση, είναι ότι ορισμένοι στην κυρίαρχη πολιτική και οικονομία, πιθανότατα να υπολόγιζαν ότι το «διαίρει και βασίλευε» αποτελεί μια καλή στρατηγική διατήρησης και διαιώνισης του συστήματος. Ίσως να αντικρίσουμε ακόμα περισσότερα πολωτικά μηνύματα στα μέσα ενημέρωσης, στη πολιτική ρητορική και στον σχηματισμό νέων πολιτικών δυνάμεων, των οποίων η μόνη λειτουργία, θα είναι η διοχέτευση του θυμού και της απόρριψης μακριά από τις τρέχουσες συγκεντρώσεις του. Πιθανότατα θα μπορούσαμε να δούμε μια περαιτέρω δαιμονοποίηση του «άλλου» (για παράδειγμα των μεταναστών) και την απόπειρα δημιουργίας περισσότερων «εχθρών του λαού». Αυτό αποδομεί τον θυμό αντί να τον κατευνάζει. Πέρα από το σοκ που αλλάζει εντελώς την

δυναμική των πολιτικών διαθέσεων στις περισσότερες δυτικές κοινωνίες (για παράδειγμα ένας πόλεμος), ούτε αυτή η αποδόμηση δεν θα λειτουργήσει.

Για τον λόγο αυτό επιστρέφουμε και πάλι στις απαντήσεις των παραδοσιακών πολιτικών κομμάτων. Θα πρέπει να αντισταθούν στις αποκλίσεις και να απελευθερωθούν από τα πλοκάμια ορισμένων από των βασικών χρηματοδοτών. Πρέπει να ξεφύγουν από την διανοητική σκηνή της ανάμειξης της ρητορικής της ακροδεξιάς με πρόσκαιρες πολιτικές κατευνασμού που δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα στην τρέχουσα πολιτική και οικονομική κατάσταση. Οφείλουν να αντιμετωπίσουν με σοβαρότητα το αυξανόμενο χάσμα στην κουλτούρα και τις αξίες μεταξύ της ελίτ και των υπολοίπων.

Με αυτόν τον τρόπο έχει στην ουσία ξεκινήσει ένας νέος Ψυχρός Πόλεμος και η γεωπολιτική έχει επιστρέψει στο επίκεντρο των αντιπαραθέσεων μεταξύ διαφορετικών πόλων, των τοπικών δυτικών πολιτικών που έχουν προχωρήσει πέρα από την αναμφισβήτητη υπεροχή της φιλελεύθερης δημοκρατίας. Υπάρχει ένας πόλεμος ιδεών που ήδη μαίνεται στην Δύση, επομένως χρειάζεται μια νέα στρατηγική με στόχο να ξανακερδιθεί ο σεβασμός μέσα στο κυρίαρχο πολιτικό σύστημα, ώστε το μεγαλύτερο δυνατό τμήμα της κοινωνίας να μπορεί να ταυτιστεί μαζί του. Το γεγονός αυτό πιθανότατα συνεπάγεται την επιστροφή σε προηγούμενες μορφές της φιλελεύθερης δημοκρατίας, που θα είναι αποστασιοποιημένες από τα οικονομικά μανιφέστα που τις συνόδευαν τις τελευταίες δεκαετίες. Το πως θα γίνει αυτό είναι ένα ζήτημα το οποίο το κεντρώα πολιτικά κόμματα θα πρέπει να το λάβουν σοβαρά υπόψιν.

Εμείς, οι μη-δυτικοί, ελπίζουμε να έχουν μια πραγματική φιλελεύθερη δημοκρατία, η οποία θα παραμείνει, το πιο ισχυρό πολιτικό σύστημα στον κόσμο. Η κατάλυση της στην Δύση, θα είναι μια απώλεια για όλους.

Γ. Πρωτότυπα Κείμενα^{[L] [SEP]}

Κείμενο 1

Edward Said – A Legacy for Today

Oct 4, 2020

Edward Said was the most prominent and eloquent voice speaking about the Arab World outside of it. The word “outside” is key, for he consistently chose to live in the West. New York was home, but Northern California, London, and Paris were places he visited often and for extended periods. And when, for a short period, he chose to experience Arabness again and first hand, he went to Beirut and lived in one of its prestigious neighbourhoods. There, as in different phases of his life, he experienced the Arab World from afar, or amidst a milieu in which Arabness and the West merged.

This was part of his exile. He was the Palestinian who grew up in Cairo, spent vacations in Mount Lebanon, was educated in an English school, went to university in New England in the US, and taught and lived afterwards in New York. He nurtured his evolving self in different locations, building upon the Arabness of his childhood and adolescence new layers of experiencing life, cultures, forms of knowledge, and ideas.

“Ideas” were the world of Edward Said. He was the author of “Orientalism”, the seminal book that deconstructed the West’s “colonialisation of ideas and of the mind”, by showing, with passion and fierceness, how Western prejudice, reductionism, fantasy, and condescension had paved the way for its pillaging and occupation of the Arab World, and the “Orient” as a whole.

Said was also the foremost voice in the world of ideas championing the Palestinian cause. In addition to passion and charisma, he gave that cause the erudition, intellectual sharpness, and eloquence of arguably the most talented professor of comparative literature in the second half of the twentieth century.

His ideas went much farther. He was one of the most brilliant interpreters of the East to the West and of the West to the East. And the texts he chose to interpret were the ones that, in his view, shaped the minds and psyches of each. His interpretations drew on politics, anthropology, history, and above all literature and how it connects with the societies from which it had emerged. This is why Said’s interpretations of the East and the West defy categorisation. Academies typically choose to confine them to literary studies. But perhaps

where they perfectly fit are in cafes, where late night discussions amidst smoke and coffee illuminate minds and lift consciousnesses.

Being an exile made it natural for him to being an interpreter. There's an inherent duality in exile. For Said, he was American as well as a Palestinian, Arab as well as Western, a literary critic and a pianist, an activist and a commentator. For many, it can be confusing. But not for Edward Said. His intellectual coherence, even when jumping – often in the same essay – from one role to its opposite, was always intact.

But that duality has a cost: it pushes the feeling of exile to one's core. One ceases to belong to anything, except to abstractions. Perhaps this is why he called the autobiography of his childhood and adolescence “Out of Place”, and why in it, he said that he thinks of himself – or rather his self, for the self ought to have its independence, its own space on paper, as much as in the mind – as currents. He did not elaborate, but I like to think that the currents, that often clashed into each other came, towards the end of his life, to settle into a calm sea.

Internal harmony might necessitate ignoring certain questions, looking briefly rather than gazing on certain places. This is what Edward Said did with Arabness. The destructor of the “orientalist” ways of seeing the East did not really, in his published work, look deeply into that East himself. Perhaps this is why Edward Said is the hero of many a politically-engaged young Arab. But as the young man (or woman) gives way to a middle aged mind, he or she

investigates Edward Said about what lies beneath the defences of the Arab world, of the orient, and finds different roads, all of which Said had trekked on but did not complete.

I think it was not his mission to draw a detailed picture of Arabness. After all, he was the exile, the one out of place. His choice was always to interpret, but not to write the decisive text.

Integrity also dictated that he refrains from drawing that detailed picture. Edward Said's main attack against "orientalism" rested not only on how ideas were weaponised to allow colonisation and occupation. It also rested on the fantasy that Westerners viewed the East (the Orient) with, for in fantasy there are escapism, deception of the self and the other, as well as lies. And he, a man of real integrity, a man who strove after truth, knew that his land, his places, had descended a lot since the days he had known them. Cairo, Mount Lebanon, and behind them the rest of "Arabness" of the fifties were no longer the same by the eighties and nineties. They have not only lost most of their glamour. They also have lost a lot of the values and meanings that underpin Edward Said's oeuvre.

Edward Said knew that the second half of the twentieth century was a painful time for the Arab world, and for Arabness. He saw it from afar, but did not write about it. Could not, for if he had done, his piercing language would have gone, like a bullet, to the heart of modern Arabness. He, the defender, would have been fiercer than all the assailants put together. Not writing meant not lying.

Perhaps language convinced him not to draw that picture of the Arab world. He, a connoisseur of English and French, was the perfect interpreter. But in educating about the Arab world, must not the language of instruction be Arabic. He, the man who upheld the sanctity of the land, of the places, and crucially of words, certainly sensed that it is Arabic, and only Arabic, that has the right to colour any real picture of modern Arabness.

May be time played its role. In the last decade of his life before his death in 2003, the man dying from Leukaemia, the man who negotiated (without success) with his self amidst two love stories that watered two different sides of his identity (and who ultimately was without both women), the man who knew that his cause (Palestine) is never going to materialise in his lifetime, and the man who behind a façade of charm, elegance, and eloquence suffered deep pains of abandonment – that man, while waiting for death, saw more priority in reconciling internal conflicts than in filling voids he had left in earlier writings.

Like the literature he critiqued, Edward Said, the thinker, remains a wealth of ideas, open for revisiting, reinterpreting. What is important is that, almost two decades after his death, we – the Arabs he defended – look at his thinking, not as a shield, but as a tool to analyse ourselves, our societies in the seven decades since the end of Western occupation, with the sharpness, intellectual integrity, clear language, and fierceness with which Edward Said defended us.

Κείμενο 2

Five Factors Shaping the Eastern Mediterranean's Foreseeable Future

Sep 13, 2020

Amidst the different turbulences in the Eastern Mediterranean, observers ought to know where to look. Five factors merit thinking about, for they will shape the Eastern Mediterranean in the foreseeable future.

One: whether Iran will entrench its presence in Syria and Lebanon

This is not certain, for at the core of the confrontation between, on one side the US and Israel, and on the other Iran, is not just Iran's nuclear capability, but also Iran's strong presence in the Eastern Mediterranean, which they see as threatening to Israel's national security. Other players, such as the large Sunni Arab countries (most notably Saudi Arabia) as well as institutions such as the Maronite Church see in Iran's strong presence in the area a major disruption of the traditional balance of power between the different sects there. For Iran, however, building that strong presence transcends projecting power and gaining prestige. Iran is compelled by its history as well as by geo-politics to look East. And the undying spark of empire in its soul, as well as calls in Shii history, have always ignited in Iran a desire to have and exert influence in Iraq, Syria, and Lebanon. There will not be a US-Iran confrontation

anytime soon. But the war of wills between the two sides on ejecting Iran from versus entrenching it in the Eastern Mediterranean will be crucial to the evolution of the region in the coming few years.

Two: How will Israel face-off the Iranian presence if it gets entrenched

Israel has been bombing Iranian targets in the Eastern Mediterranean for several years. But these strikes have so far been surgical. This is because Israel has been waiting for (and trying to influence) the outcome of that war of wills between the US and Iran. But if the outcome turns out to be entrenched Iranian presence, anchored on enhanced military capabilities (directly in Syria and indirectly through Hezbollah in Lebanon), Israel will not tolerate that. A strong line of thinking within its security establishment sees this enhanced Iranian presence as a threat to its national security. Here Israel will escalate its strikes, targeting key military nodes of the Iranian architecture in the Eastern Mediterranean. This will result in a major war with exacting costs on Syria, Lebanon, and Israel, and with far-reaching consequences on the region.

Three: the future of Syria

The Assad regime has won the war to topple it. But a major international power, Russia, has now entrenched its position in Syria. This has consequences. Russia now sees its military bases in northern Syria as crucial to its interests in Eastern Mediterranean gas, to its stemming of the threat of militant Islamism in the region (all the way to its southern borders), and to its

ability to influence the interests of others (the US, Europe, and Turkey). This means Russia wants a stable Syria where the costs of its presence in the country are limited. Russia will likely orchestrate the emergence of a new political order in Syria that is a continuation of the nationalist idea that the Assad (Baath) regime has always put forward, but an order that is more congruent with the demographic realities of the Syrian population, so as to avoid future flare-ups (especially given the the immense blood that was spilled in Syria in the past decade). A key milestone here would be a political transition aiming to balance the power of President Assad with that of an elected parliament. In this case, Syria will undergo a process of not only reconstruction, but crucially reconciliation. This is of utmost importance to the future of the Eastern Mediterranean because Syria is the biggest demographic concentration in the region, the historic and cultural seat of Sunni Islamism in the Levant, and the centre of gravity important constituencies (such as the Sunnis of Lebanon as well as various Palestinian groups) are naturally attracted to.

Four: Whether Egypt will return to the Levant

From the early nineteenth century and until the early 1970s, Egypt had a major political presence in the Levant. Since then, Egypt has been missing from the Levant's socio-and-geo-politics. But as Egypt seems to be resuscitating its older engagements in different parts of its neighbourhood, the Levant will increasingly feature more prominently in its thinking. This is because whereas Egypt's interests have historically extended south (to Africa, especially to where the Nile originates from), and west (to Tunisia and Morocco, from which some of the

most influential Islamic movements in Egypt's history came from), Egypt's most compelling interests have always been in the East (the Levant). Whether during Pharaonic, Christian, early Islamic, Ayubid, Mamelukite, or modern times (Mohammad Ali and his son, Ibrahim Pasha), Egypt saw and pursued opportunities as well as threats in the Levant. Today there are forces in the region that miss Egypt and want it to return to the Levant (for example many Lebanese who believe in the centrality of Arabness to the idea and identity of Lebanon). Other forces, however, do not want Egypt in the region, either fearing its potential influence, or seeing the Levant already too crowded for another regional behemoth to enter. Yet, if indeed the Levant exerts its traditional pull on Egypt, the country's return will change many power dynamics there.

Five: The nature of Turkey's ambitions in the Levant

Turkey is an established power in the Eastern Mediterranean. But since the late nineteenth century, its reach was primarily maritime, in the areas round its southern shores. Its decisive influence in Levantine politics came to an end when Egypt's Ibrahim Pasha chased its army out of the entire Eastern Mediterranean in the 1830s. Turkey never showed any real interest in returning to the region since then. In the second half of the nineteenth century, the Ottomans effectively ceded control of the Levant to Britain and France. In the twentieth century, Turkey of Ataturk and his followers never looked south. And even under the currently ruling AKP party, Turkey was primarily focused on ideological struggles in the Arab world (especially for and against Islamism). But Turkey has already begun to establish land presence in the

north of the Eastern Mediterranean, and seems interested in expanding that presence south (at least through political influence, especially within some Sunni Muslim communities). This remains nascent, and it might be linked to security concerns as opposed to a strategic drive. But if it turns out to be the later, it will affect all of the previous four factors.

An elderly commentator from the region once remarked that “la terre”(the land or earth of this part of the world) has absorbed so much love, joy, and creativity as well as so much blood. For the sake of generating more joys and creativity and avoiding blood, the people of the region need to navigate well the tricky dynamics that arise from the combination of these five factors above.

Κείμενο 3

How to Avoid Sleepwalking into Illiberalism

Aug 28, 2020

The US presidential election draws nearer. Europe is thinking about politics after the Coronavirus has become part of life, especially that important European elections (in Germany and France) are on the horizon.

The big question is: will the far-right continue its rise?

Most answers in mainstream Western political parties link the question to economics. This is a mistake. Standards of living have been declining in most Western countries, and the causes are a combination of diminishing labour competitiveness at home, corresponding increasing competitiveness in Asian economies, and the arrival at mass scale of transformative new technologies that are gradually eliminating scores of jobs, all in a highly globalised world. These economic conditions appear permanent. This brings about fear within large social groups in many Western societies.

Fear stirs knee-jerk responses. The fearful social segments blame the leaders of their countries for allowing conditions to get that far. Worse, many see them colluding with the beneficiaries of these economic and technological changes. Many ask, with good reason, if the austerity programmes they have been suffering for over a decade now were matched by transformative

changes in the political-economy of the two decades prior to the financial crisis, which generated immense wealth for a small section of beneficiaries.

Actually, it gets much worse. Large sections of these wide social groups see the leaders and many of those beneficiaries, socially detached from them, talking about values, ways of life, and political norms that most of them (in these wide social segments) have never subscribed to. And the problem for them is that the talking has, in the past decade or so, turned into a prevailing “correct politics” that they are expected to adhere to.

For many at the top of these Western societies it was progress, almost a cultural end of history where these societies have arrived at the summit of socio-politics.

This was manifested in different ways – in the notion of converging with the ideal of the European Union, in the thinking of American intellectual Brahmins in the north-east, in major policies across Europe with noticeable impact on social look and feel, and in the direction technology has taken, where the thinking envisions a future of the human race underpinned by dramatic advancements in artificial intelligence.

The division that has always separated Western societies from the rest of the world became obsolete. A new division now separates the beneficiaries of the political-economy of the past two decades from the rest (whether in Western societies or elsewhere).

True, the new separation was fundamentally economic. But the social and political separation was the more problematic. Though there was not a prevailing cultural or value system uniting the beneficiaries across the globe, there was however a prevailing rhetoric, anchored on a way of seeing progress – this “correct politics” that originated in the West, and which became the mantra of the beneficiaries there, and to some extent was (selectively) used by the beneficiaries elsewhere.

For these wide social segments, to be separated economically from the ruling classes is one thing (quite normal, and effectively the order of society since history began). To be separated from the ruling classes by culture, values, and ways of living is another thing. This has built up rejection. And to have within this separation a strong current of superiority whereby the prevailing rhetoric implies that the new culture, new values, and new ways of living are superior to those of the rest, has turned the rejection into anger.

This is why seeing the rise of the far-right as an economic problem is not only mistaken. It is dangerous. It supposes that economic solutions to the declining standards of living are the route to stemming the rise of the far-right.

The route must be political, where values, belonging, and a serious sense of respect are ingrained in the relationship between the prevailing political system and the largest possible sections of society.

But this is not happening. The situation is actually getting worse, for the responses to the rise of the far-right are also deluded and insincere.

Deluded, because whether in the American centre-left or in most European centre-right and centre-left parties, the campaigns in the nascent electoral season are anchored on economic growth and saving jobs. Not enough. The fundamental questions behind the rise of the far-right will re-emerge every time there are major elections or plebiscites. The rejection did not disappear with the Coronavirus; it was suppressed by an unprecedented development no one alive today has witnessed before. But it will return at a time when anger will be much stronger. And as long as the separations and rejection and anger exist, the underlying feelings will trump all economic arguments and attempted solutions.

The responses are insincere because some mainstream political forces have actually borrowed rhetoric from the far-right so as to compete with it on some social constituencies. But irrespective of the rhetoric, these parties are trying to preserve the political economy of the past few decades.

This is understandable, because the immense and highly concentrated wealth that was generated in these decades as a result of that political economy remains the key financier for most mainstream political parties. And that wealth wants to contain the threat of immense change, not by confronting the anger, but by absorbing its force.

It will not work. This is because the gradual and slow move of large social groups toward the far-right was, as explained above, stirred by strong feelings, not utilitarian calculations. Also, these feelings will not turn into acceptance of the ruling classes as they steer Western economies out of the Coronavirus pandemic. Winston Churchill lost the general election on the eve of steering Britain to victory in the Second World War. A majority, though highly respectful of and many would say grateful to him, wanted a new leadership for a new period they sensed and desired to be different. The comparison to the situation today is limited, primarily because most of today's leaders are neither respected nor people are grateful to.

So if absorbing the force of anger will not work, what could? The problem here is that some in the prevailing political-economy might calculate that “divide and rule” is a good strategy to preserve and perpetuate the system. We might see even more polarising media messaging, political rhetoric, and the creation of new political forces whose only function would be to channel some of the anger and rejection away from its current concentrations. We might also see further demonisation of the “other” (for example, immigrants) and attempting to create more ‘enemies of the people’. This is dissipating the force of anger as opposed to absorbing it.

Save for a shock that totally alters the dynamics of political sentiments in most Western societies (for example, a war), this dissipating also will not work.

This brings us back to the beginning, the responses of mainstream political parties. They must resist the inclinations (and become free from the tentacles) of some of their main financiers. They must move from the intellectual laziness of mixing of far-right rhetoric with policies of temporary pain-killers that do not address the problems in the prevailing political-economy. They must seriously address the widening gap in culture and values between the elite and the rest.

In the same way that a new Cold War has effectively begun, and geo-politics has returned to a world of confrontations between different poles, domestic Western politics have moved beyond the unquestioned supremacy of liberal-democracy. There is a war of ideas already raging on in the West. It needs a new strategy with the objective of re-establishing respect in and for the prevailing political system, a system the largest possible sections of society identify with and relate to. This will likely entail a return to earlier forms of liberal democracy, detached from the economic manifestations that accompanied it in the past few decades. How to do that, is a big question centrist political parties must take seriously.

We, non-Westerners, must wish them well, for true liberal democracy remains the most successful political system the world has ever known. Its demise in its historical home would be a loss for all of us.

4. Σχολιασμός

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία μεταφράστηκαν τρία κείμενα του Tarek Osman με τους εξής τίτλους: «Edward Said – A Legacy for Today», «Five Factors Shaping the Eastern Mediterranean’s Foreseeable Future» και «How to Avoid Sleepwalking into Illiberalism». Τα τρία κείμενα έχουν γραφτεί πρόσφατα και σχετίζονται άμεσα με την κοινωνική και πολιτική επικαιρότητα. Πρόκειται για ένα πολυδιάστατο έργο που πραγματεύεται μεταξύ άλλων ζητήματα διεθνών σχέσεων, σχολιάζει την πορεία της δημοκρατίας στην δύση σήμερα, το έργο του Ε. Σάϊντ κλπ.

Παρακάτω ακολουθεί ένας σχολιασμός των μεταφραστικών μου επιλογών, στον οποίο μεταξύ άλλων αιτιολογώ τον λόγο για τον οποίο πραγματοποίησα αρκετές μεταφραστικές επιλογές. Ο σχολιασμός που θα ακολουθήσω έχει την ακόλουθη μορφή:

1. Σκοπός
2. Κειμενική Λειτουργία
3. Ισοδυναμία σε λεξιλογικό επίπεδο
4. Νεολογισμοί
5. Μεταφορές παρομοιώσεις
6. Πραγματολογικά Σχόλια
7. Υφολογικές Επιλογές
8. Επαναληψιμότητα
9. Πολιτισμικά Στοιχεία

10. Επίπεδα Λόγου

11. Μεταφραστικές δυσκολίες

1. Σκοπός

Σύμφωνα με την θεωρία της Nord (2014: 69-70), ο σκοπός είναι βασική αρχή που καθορίζει κάθε μεταφραστική δραστηριότητα της συνολικής μεταφραστικής δράσης. Ο σκοπός διακρίνεται σε τρία είδη: τον γενικό σκοπό του μεταφραστή στη μεταφραστική διαδικασία, τον επικοινωνιακό σκοπό του μεταφράσματος στην περίπτωση στόχο και τον σκοπό της συγκεκριμένης μεταφραστικής στρατηγικής ή μεθόδου. Στα κείμενα που εξετάζονται ο σκοπός τους εμπίπτει στην δεύτερη κατηγορία. Τίθεται ως στόχος των κειμένων να μεταφέρουν πληροφορίες που θα γίνονται αντιληπτές από το κοινό στο οποίο απευθύνονται, ώστε να ενημερώσουν και να πληροφορήσουν για τα ζητήματα που πραγματεύονται.

2. Κειμενική λειτουργία

Σχετικά με την λειτουργία του κειμένου- πηγή, η Nord (2014: 97-98) αναφέρεται στον Bühler, ο οποίος κάνει την διάκριση των κειμενικών λειτουργιών σε τρεις κατηγορίες: την αναφορική, την εκφραστική και την κλητική. Στα κείμενα εντοπίζονται η αναφορική και η κλητική λειτουργία. Όσον αφορά την αναφορική λειτουργία, η Nord (2014: 98-100) αναφέρει πως αυτή θέτει ως στόχο να πληροφορήσει το αναγνωστικό κοινό, ενώ παράλληλα

αναφέρεται σε αντικείμενα και καταστάσεις του πραγματικού κόσμου. Η χρήση της επιβεβαιώνεται στα κείμενα που εξετάζονται, αφού πράγματι έχουν ενημερωτικό-πληροφοριακό χαρακτήρα και πραγματεύονται ζητήματα της επικαιρότητας. Μέσω της κλητικής λειτουργίας η Nord (2014:103-104) παραθέτει πως γίνεται προσπάθεια επίκλησης στην ευαισθησία των δεκτών προκειμένου να πειστούν. Αυτό επιτυγχάνεται με ποικίλους τρόπους, όπως για παράδειγμα μέσω γλωσσολογικών στοιχείων, ρητορικών ερωτήσεων, χρήσης υπερθετικού βαθμού κλπ. Μερικά στοιχεία που επιβεβαιώνουν την χρήση της κλητικής λειτουργίας στα κείμενα είναι τα εξής:

the most prominent and eloquent voice	την πλέον εξέχουσα και εύλωτη φωνή
the most brilliant interpreters	ένας από τους λαμπρότερους αναλυτές
The big question is: will the far-right continue its rise?	Το μεγάλο ερώτημα είναι: θα συνεχίσει την άνοδο της η ακροδεξιά;
it gets much worse	η κατάσταση χειροτερεύει
a loss for all of us	μια απώλεια για όλους

3. Ισοδυναμία σε λεξιλογικό επίπεδο

Σύμφωνα με τον Κεντρωτή (1996: 54-55), «το κύριο πρόβλημα της πρακτικής της μετάφρασης είναι η ανεύρεση μεταφραστικών ισοδυναμιών στην γλώσσα-στόχος, βασική δε αποστολή της περι μεταφράσεως θεωρίας είναι ο ορισμός του χαρακτήρα και των όρων της εν μεταφράσει ισοδυναμίας».

Σε ορισμένα σημεία του πρώτου κειμένου εντοπίζονται αδυναμίες διατήρησης μιας αυτολεξούς ισοδυναμίας.

- Στο πρωτότυπο κείμενο δίνεται όρος *prestigious neighbourhoods*, ο οποίος αποδόθηκε στο ελληνικό μετάφρασμα ως *γειτονιά με υψηλό γόητρο*. Είναι φανερό η έλλειψη ακριβούς ισοδυναμίας με την αδυναμία του όρου να αποδοθεί επακριβώς.
- Ένα άλλο πρόβλημα ισοδυναμίας εντοπίζεται στην πρόταση *His ideas went much farther*, την οποία μετέφρασα περιφραστικά ως *Οι ιδέες του δεν περιορίστηκαν μόνο εκεί*. Ως αποτέλεσμα παρατηρείται μείωση του βαθμού ισοδυναμίας της πρότασης, ενώ όμως μεταφέρεται το ίδιο μήνυμα.
- Στο κείμενο-πηγή εντοπίζεται η σύμφραση *politically-engaged young Arabs*, την οποία μετέφρασα περιφραστικά ως *πολιτικοποιημένων νεαρών αράβων*. Λόγω της περιφραστικής απόδοσης στην ελληνική γλώσσα παρατηρείται μερική έλλειψη ισοδυναμίας.
- Στο κείμενο-πηγή δίνεται η εξής πρόταση *his land, his places had descended a lot since the days he had known them*, την οποία απέδωσα ως *η γη του, τα μέρη του είχαν παρακμάσει από τις μέρες που τα γνώριζε*. Λόγω της περιφραστικής απόδοσης στο μετάφρασμα, ήταν αδύνατη η διατήρηση της ισοδυναμίας. Όμως μέσω αυτής της απόδοσης δύναται να μεταφερθεί το μήνυμα του πρωτοτύπου κειμένου.
- Επιπλέον δίνεται ο όρος *negotiated*, για τον οποίο θεώρησα ότι ταιριάζει στο μετάφρασμα να μεταφραστεί επακριβώς ως *διαπραγματεύτηκε* που είναι η συνήθης σημασία του όρου. Επομένως μεταφράστηκε περιφραστικά ως *αναμετρήθηκε*, διατηρώντας όμως το ίδιο νόημα.

Στα εξής σημεία του δεύτερου κειμένου εντοπίζεται αδυναμία διατήρησης της ισοδυναμίας.

- Στο πρωτότυπο κείμενο δίνεται η πρόταση *observers ought to know where to look*, που μεταφράστηκε ως *οι παρατηρητές θα πρέπει να ξέρουν που βαδίζουν*. Σε αυτή την περίπτωση μεταφέρεται το ίδιο νόημα και στα δύο κείμενα, αν και παρατηρείται μείωση του βαθμού ισοδυναμίας, αφού η ελληνική απόδοση δίνεται περιφραστικά.
- Η φράση του κειμένου- πηγή *Five factors merit thinking about* αποδίδεται ως *Πέντε παράγοντες θα πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά*. Εξαιτίας της περιφραστικής απόδοσης στο κείμενο- στόχος υπάρχει μερική έλλειψη ισοδυναμίας, ωστόσο μεταφέρεται το ίδιο νόημα και στα δύο κείμενα.
- Στο κείμενο πηγή δίνεται επίσης η σύμφραση *war of wills*. Έκρινα ορθότερο να μεταφραστεί ως *αντιπαράθεση*, καθώς πρόκειται για μια περιφραστική απόδοση ο βαθμός ισοδυναμίας αλλάζει, αν και διατηρείται το ίδιο νόημα.
- Στο πρωτότυπο κείμενο δίνεται η φράση *This remains nascent*, την οποία απέδωσα περιφραστικά ως *πρόκειται μια εκκολαπτόμενη κατάσταση*. Σε αυτή την περίπτωση εντοπίζεται μερική έλλειψη ισοδυναμίας, ωστόσο διατηρείται το ίδιο μήνυμα και στις δύο αποδόσεις.

Στα εξής σημεία του τρίτου κειμένου παρατηρείται αδυναμία διατήρησης της ισοδυναμίας

- Ο όρος *beneficiaries* με προβλημάτισε αρκετά. Έκρινα πως η αυτολεξεί μετάφραση του δεν θα ταίριαζε απόλυτα στο πρωτότυπο κείμενο. Γι'αυτό τον μετέφρασα περιφραστικά ως *αυτοί που επωφελούνται*. Εντοπίζεται μείωση του βαθμού ισοδυναμίας, αν και το νόημα γίνεται εξίσου αντιληπτό και στις δύο γλώσσες.
- Στο αγγλικό κείμενο δίνεται ο όρος *political economy*. Επέλεξα να τον αποδώσω περιφραστικά ως *πολιτική και οικονομική κατάσταση*, αλλάζοντας τον βαθμό ισοδυναμίας αλλά διατηρώντας το ίδιο νόημα.
- Στο κείμενο- πηγή δίνεται η σύμφραση *mainstream political parties*, η οποία στα ελληνικά αποδίδεται ως *παραδοσιακά πολιτικά κόμματα*. Καθώς η ελληνική σύμφραση δεν αποτελεί αυτολεξεί μετάφραση, η ισοδυναμία μειώνεται αλλά το νόημα γίνεται εξίσου αντιληπτό.
- Στο αγγλικό κείμενο δίνεται η φράση *It will not work*, την οποία απέδωσα περιφραστικά ως *Δεν πρόκειται να πετύχει*, με τον βαθμό ισοδυναμίας να μειώνεται αλλά να διατηρείται το ίδιο νόημα.
- Μια ακόμη φράση που αναγκαστικά απέδωσα περιφραστικά, προκειμένου να είναι ορθότερη η μετάφραση της στην ελληνική γλώσσα, είναι η *steer Western economies out of the Coronavirus pandemic*, την οποία μετέφρασα ως *οι δυτικές οικονομίες ξεπερνούν την πανδημία του κορωνοϊού*, με τον βαθμό ισοδυναμίας σε αυτή την

περίπτωση να μειώνεται, αλλά με το νόημα της φράσης να γίνεται εξίσου αντιληπτό από το κοινό τόσο του πρωτοτύπου κειμένου όσο και του μεταφράσματος.

- Στο πρωτότυπο κείμενο δίνεται η σύμφραση *policies of temporary pain-killers*, η οποία όμως είναι αδύνατο να αποδοθεί στα ελληνικά με την αυτολεξεί μετάφραση της.

Συνεπώς επέλεξα την απόδοση, *προσωρινές πολιτικές κατευνασμού*. Σε αυτή την περίπτωση διατηρείται το ίδιο νόημα, αλλά μειώνεται ο βαθμός ισοδυναμίας.

4. Νεολογισμοί

Στο πρώτα δύο κείμενα εντοπίστηκε ο νεολογισμός *Arabness*. Πρόκειται για έναν νέο όρο που δεν χρησιμοποιείται συχνά στην αγγλική γλώσσα, αν και το νόημα του γίνεται εύκολα αντιληπτό από το αγγλόφωνο κοινό. Στο μετάφρασμα επέλεξα να τον αποδώσω ως *αραβικότητα*. Είναι ένας όρος, ο οποίος δεν υπάρχει στην ελληνική γλώσσα, ωστόσο το νόημα του εύκολα αντιληπτό από το ελληνόφωνο αναγνωστικό κοινό.

5. Μεταφορές / Παρομοιώσεις

Στα τρία κείμενα- πηγής και ειδικότερα στο πρώτο, εντοπίζονται αρκετές μεταφορές και παρομοιώσεις τις οποίες διατήρησα στο κείμενο-στόχος, αφού πρώτα έκρινα αν αυτό είναι εφικτό σε νοηματικό και υφολογικό επίπεδο. Μερικά παραδείγματα που το επιβεβαιώνουν είναι τα εξής:

it pushes the feeling of exile to one's core	ωθεί το αίσθημα της εξορίας στην καρδιά	μεταφορά
he said that he thinks of himself – or rather his self, for the self ought to have its independence, its own space on paper, as much as in the mind – as currents	ανέφερε ότι θεωρεί για τον εαυτό του, όσο και για τον οποιοδήποτε ότι ο καθένας θα πρέπει να έχει την ανεξαρτησία του, τον δικό του χώρο τόσο στο χαρτί όσο και στο μυαλό, όπως οι χείμαρροι.	παρομοίωση
ideas were weaponised to allow colonisation and occupation	οι ιδέες μετατρέπονταν σε όπλα που αποδέχονται τον αποικιοκρατισμό και την κατοχή	μεταφορά
piercing language	αιχμηρή γλώσσα	μεταφορά
would have gone, like a bullet, to the heart of modern Arabness	θα περνούσε σαν σφαίρα στην καρδιά της σύγχρονης αραβικότητας	μεταφορά/ παρομοίωση
as a tool to analyse ourselves	σαν ένα εργαλείο προκειμένου να αναλύσουν οι ίδιοι	παρομοίωση
clear language	καθαρή γλώσσα	μεταφορά
the undying spark of empire	η ζωντανή σπίθα της αυτοκρατορίας	μεταφορά

Για την μετάφραση των μεταφορών-παρομοιώσεων που μόλις αναφέρθηκαν, δεν αντιμετώπισα κάποια ιδιαίτερη δυσκολία, καθώς υπάρχει ισοδυναμία μεταξύ των δύο αποδόσεων. Ωστόσο πραγματοποίησα ορισμένες αλλαγές στην απόδοση τους, προκειμένου να προσαρμοστούν ορθότερα στην γλώσσα στόχο. Σε καμία περίπτωση όμως δεν θα τις μετέφραζα διαφορετικά ή θα τις αγνοούσα, διότι με την χρήση τους το κείμενο κερδίζει ζωντάνια και παραστατικότητα, ενώ παράλληλα κεντρίζει το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

6. Πραγματολογικά Σχόλια

Όσον αφορά τα πραγματολογικά σχόλια, στο πρώτο κείμενο δίνονται οι τίτλοι των δύο συγγραφικών έργων του Έντουαρντ Σαϊντ. Συγκεκριμένα αναφέρονται οι τίτλοι «*Orientalism*» και «*Out of place*». Καθώς πρόκειται για βιβλία που έχουν μεταφραστεί στα ελληνικά, αναζήτησα την ελληνική μετάφραση των τίτλων, ώστε να τις αποδώσω με βάση το δημοσιευμένο τίτλο τους. Συνεπώς βρήκα πως αποδίδονται ως «Οριενταλισμός» και ως «Η ζωή εκτός τόπου» αντίστοιχα.

Το δεύτερο κείμενο κάνει αρκετές αναφορές στην περιοχή του Λεβάντε, έτσι προτού προβώ στην μετάφραση του κειμένου, αναζήτησα ορισμένες πληροφορίες σε παράλληλα κείμενα για τον Λεβάντε. Επιπλέον, αναφέρεται η εξής φράση *Pharaonic, Christian, early Islamic, Ayubid, Mamelukite, or modern times*, την οποία απέδωσα ως *κατά την διάρκεια των φαραωνικών, των χριστιανικών, των πρώιμων ισλαμικών, των αγιουβιδικών, των μαμελουκικών χρόνων όσο και στα σύγχρονα χρόνια*. Προκειμένου να την μεταφράσω αναζήτησα σε παράλληλα κείμενα την κάθε εποχή από αυτές που αναφέρονται, προκειμένου να αντιληφθώ καλύτερα τι πραγματεύονται. Αναζήτησα επίσης, ορισμένες πληροφορίες για

τους Μοχάμεντ Άλι και Ιμπραήμ Πασά, ώστε να κατανοήσω καλύτερα το ιστορικό υπόβαθρο της περιοχής που πραγματεύεται το κείμενο.

Στο τρίτο κείμενο αναφέρεται η φράση *in the thinking of American intellectual Brahmins in the north-east*, για να καταλήξω στην απόδοση της φράσης αναζήτησα σε παράλληλα κείμενα ορισμένα πληροφορίες για τους Βραχμάνους. Ωστόσο έκρινα ορθότερη για το ελληνόφωνο κοινό την απόδοση της φράσης ως *με τις ιδέες της ελίτ των διανοουμένων της ανατολικής ακτής των Ηνωμένων Πολιτειών*, διότι αντιλήφθηκα πως το πρωτότυπο παρομοιάζει τους Βραχμάνους με τους ακαδημαϊκούς της Ανατολικής ακτής. Αν είχα διατηρήσει την πληροφορία για τους Βραχμάνους στο μετάφρασμα είναι πολύ πιθανό να υπήρχε ο κίνδυνος να μην γίνει κατανοητό το νόημα της φράσης από το ελληνικό κοινό, γι' αυτό και επέλεξα μια πιο απλή απόδοση.

7. Υφολογικές Επιλογές

Το ύφος των τριών κειμένων πηγής είναι απλό, καθημερινό. Συγκεκριμένα το πρώτο κείμενο πέρα από όσα αναφέρθηκαν έχει και δοκιμιακό ύφος, ενώ τα υπόλοιπα δύο έχουν δημοσιογραφικό. Προσπάθησα να διατηρήσω στο μέγιστο δυνατό βαθμό και στο κείμενο στόχος το ύφος που είχαν τα κείμενα στην πρωτότυπη απόδοση τους. Τα τρία κείμενα γίνονται εύλογα αντιληπτά από ένα ευρύ αναγνωστικό κοινό, καθώς δεν μεταφέρουν ιδιαίτερα εξειδικευμένες πληροφορίες και δεν διαθέτουν ιδιαίτερα δύσκολη ορολογία προς την κατανόηση.

Εστιάζοντας στις υφολογικές επιλογές, στο πρώτο κείμενο δίνεται σε διάφορα σημεία το επίθετο *orientalist* π.χ *orientalist ways*. Αν και το επίθετο στα ελληνικά θα μπορούσε να αποδοθεί είτε ως ανατολικός είτε ως οριενταλικός, επέλεξα την τελευταία απόδοση για να ταιριάζει υφολογικά με τον τίτλο του συγγράμματος «*Orientalism*», που στα ελληνικά ο

τίτλος έχει μεταφραστεί ως «Οριενταλισμός». Επιπλέον στο πρωτότυπο κείμενο αναφέρεται η φράση *the one out of place*, την οποία απέδωσα στο μετάφρασμα ως *ένας άνθρωπος που ζούσε εκτός τόπου*. Η χρήση της σύμφρασης εκτός τόπου έγινε σκόπιμα, προκειμένου να ταιριάζει υφολογικά με τον τίτλο της αυτοβιογραφίας του Ε. Σάϊντ «*Out of place*», που στα ελληνικά μεταφράζεται ως «Εκτός τόπου».

Μετάφρασα την τελευταία πρόταση του πρωτοτύπου κειμένου *What is important is that, almost two decades after his death, we – the Arabs he defended – look at his thinking, not as a shield, but as a tool to analyse ourselves, our societies in the seven decades since the end of Western occupation, with the sharpness, intellectual integrity, clear language, and fierceness with which Edward Said defended us* ως *Το σημαντικότερο είναι πως σχεδόν δύο δεκαετίες μετά τον θάνατο του, οι Άραβες που υπερασπίστηκε, βλέπουν την σκέψη του όχι σαν μια ασπίδα, αλλά σαν ένα εργαλείο προκειμένου να αναλύσουν οι ίδιοι τις κοινωνίες τους τις τελευταίες επτά δεκαετίες έπειτα από το τέλος της δυτικής κατοχής με την αιχμηρότητα, την διανοητική ακεραιότητα, την γλωσσική καθαρότητα και την σφοδρότητα με την οποία ο Έντουαρντ Σάϊντ υπερασπίστηκε τους Άραβες*, διότι καθώς ο συγγραφέας του κειμένου είναι Άραβας κάνει χρήση του α΄ πληθυντικού προσώπου, ωστόσο θεώρησα ορθότερο για το ελληνόφωνο κοινό να κάνω χρήση του γ΄ πληθυντικού προσώπου.

Στο δεύτερο κείμενο δεν υπήρχαν ιδιαίτερες υφολογικές προκλήσεις, επομένως ούτε και ιδιαίτερες υφολογικές επιλογές που αξίζει να αναλυθούν περαιτέρω. Στο τρίτο κείμενο ωστόσο, υπήρξαν ορισμένες υφολογικές προκλήσεις που οδήγησαν σε υφολογικές επιλογές. Σε πολλά σημεία του κειμένου αναφέρεται ο όρος *beneficiaries*, για τον οποίο έκρινα ως υφολογικά ορθότερο να μεταφραστεί περιφραστικά έναντι της αυτολεξούς σημασίας (π.χ δικαιούχος, αποδέκτης κλπ) και για τον λόγο αυτό το απέδωσα ως *αυτοί που επωφελούνται*. Παράλληλα σε ορισμένα σημεία του κειμένου παρατήρησα ότι οι προτάσεις ήταν αρκετά

μικρές στο πρωτότυπο κείμενο και σε ορισμένες περιπτώσεις στο μετάφρασμα ενοποίησα προτάσεις, προκειμένου να είναι πιο οικείες στο ελληνικό κοινό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι προτάσεις *This is why seeing the rise of the far-right as an economic problem is not only mistaken. It is dangerous.*, που αποδόθηκαν στα ελληνικά ως *Το να βλέπει κανείς την άνοδο της ακροδεξιάς ως ένα οικονομικό ζήτημα, δεν είναι μόνο λανθασμένο αλλά και επικίνδυνο*. Όσον αφορά την σύμφραση *standards of living*, αποφάσισα ότι θα ήταν ορθότερο υφολογικά να την αποδώσω ως *βιοτικό επίπεδο*, έναντι της απόδοσης *πρότυπα ζωής* που θα ήταν η αυτολεξή σημασία. Μια ακόμη φράση που αποδόθηκε περιφραστικά για υφολογικούς λόγους, προκειμένου να γίνει πιο εύκολα αποδεκτή από το κοινό του κειμένου στόχος είναι η *steer Western economies out of the Coronavirus pandemic*, που αποδόθηκε ως *ξεπερνούν την πανδημία του κορωνοϊού*.

8. Επαναληψιμότητα

Στα τρία κείμενα εντοπίζεται έντονα το φαινόμενο της επαναληψιμότητας. Επέλεξα να την διατηρήσω και στα μεταφράσματα, όπου αυτό ήταν δυνατόν, προκειμένου να διατηρηθεί παρόμοιο ύφος με αυτό του πρωτοτύπου. Μερικά παραδείγματα επαναληψιμότητας είναι τα εξής:

Arabness	Αραβικότητα
Levant	Λεβάντες
Arab world	Αραβικός κόσμος
Beneficiaries	Αυτοί που επωφελούνται
Western societies	Δυτικές κοινωνίες
Correct politics	Πολιτική ορθότητα

Μέσω της επαναληψιμότητας αρκετών όρων στα κείμενα, γίνεται γρήγορα αντιληπτό στον αναγνώστη το περιεχόμενο του κάθε κειμένου, αφού παράλληλα μέσω αυτών δίνεται έμφαση στα ζητήματα που πραγματεύονται.

9. Πολιτισμικά Στοιχεία

Στο δεύτερο κείμενο εντοπίζονται αρκετά πολιτισμικά στοιχεία. Αυτά εντοπίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Maronite Church	Μαρωνιτική Εκκλησία
Shii	Σίιτες
Sunni arab countries	Αραβικές χώρες των σουνιτών
Levant	Λεβάντες
Assad regime	καθεστώς Άσαντ
Turkey of Ataturk	Τουρκία του Ατατούρκ
Whether during Pharaonic, Christian, early Islamic, Ayubid, Mamelukite, or modern times	κατά την διάρκεια των φαραωνικών, των χριστιανικών, των πρώιμων ισλαμικών, των αγιουβιδικών, των μαμελουκικών χρόνων
Mohammad Ali, Ibrahim Pasha	Μοχάμεντ Άλι, Ιμπραήμ Πασάς

SEP:SEP

Από τα στοιχεία που αναφέρθηκαν παραπάνω γίνεται πιο εύκολα αντιληπτό το πολιτιστικό και ιστορικό υπόβαθρο της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου που αναφέρεται στο δεύτερο κείμενο. Προτού προβώ στην μετάφραση τους έκανα έρευνα στο διαδίκτυο, προκειμένου να κατανοήσω εκτενέστερα το περιεχόμενο τους και κατά συνέπεια να εντοπίσω το πως

μεταφράζονται στα ελληνικά, καθώς πρόκειται για στοιχεία των οποίων η μετάφραση έχει παγιωθεί στην ελληνική γλώσσα.

10. Επίπεδα Λόγου

Σύμφωνα με την Baker (1992: 15-16), τα επίπεδα λόγου χωρίζονται στο Πεδίο, στην Στάση και στον Τρόπο. Ως Πεδίο (Field) ορίζεται μια αφηρημένη έννοια για το τι συμβαίνει και σχετίζεται με τις γλωσσικές επιλογές του ομιλητή. Ως Στάση (Tenor), ορίζεται η αφηρημένη έννοια για το ποιοι είναι οι συμμετέχοντες στην δράση και ποια είναι η μεταξύ τους σχέση. Τέλος, ως Τρόπος (Mode) ορίζεται η αφηρημένη έννοια που αφορά το κανάλι επικοινωνίας που υιοθετείται (π.χ. γραπτός ή προφορικός λόγος), καθώς και τη θέση της γλώσσας στο συγκεκριμένο γεγονός διάδρασης.

Στα κείμενα χωρίζονται ως εξής:

	Πεδίο	Στάση	Τρόπος
Κείμενο 1.	Αφήγηση για το έργο του Ε. Σαΐντ	Ε. Σαΐντ και ο κειμενογράφος → κατάγονται και οι δύο από τον αραβικό κόσμο	Γραπτός δοκιμιακός λόγος Απλή γλώσσα
Κείμενο 2.	Κατάσταση στην Ανατολική Μεσόγειο και το μέλλον της	Χώρες της Ανατολικής Μεσογείου → μεταξύ τους ιστορική και πολιτική σχέση	Γραπτός δημοσιογραφικός λόγος Απλή γλώσσα
Κείμενο 3.	Πολιτική κατάσταση στις δυτικές χώρες	Χώρες της Δύσης	Γραπτός δημοσιογραφικός λόγος Απλή γλώσσα

11. Μεταφραστικές δυσκολίες

Στο *πρώτο κείμενο* εντοπίστηκαν ορισμένες λεξιλογικές δυσκολίες. Μια κειμενική πρόκληση ήταν η μετάφραση του όρου *interpreter*, η σημασία του οποίου προβληματίζει καθώς συγγέει με σημασία του όρου *διερμηνέας, ερμηνευτής*, ωστόσο αυτό που εννοεί ο κειμενογράφος δεν είναι αυτό και γι' αυτό επέλεξα να το αποδώσω ως αναλυτής.

Στο *δεύτερο κείμενο* δεν υπήρχαν ιδιαίτερες δυσκολίες. Ένας όρος που με δυσκόλεψε να μεταφράσω ήταν ο όρος *war of wills*, ο οποίος σε μια αυτολεξή μετάφραση θα μεταφραζόταν ως *πόλεμος των θελήσεων*. Επομένως, έπειτα από σκέψη αποφάσισα να το αποδώσω ως *αντιπαράθεση των προθέσεων*.

Στο *τρίτο κείμενο* υπήρχαν αρκετές λεξιλογικές δυσκολίες. Μερικές από αυτές είναι οι ακόλουθες: Η μετάφραση της σύμφρασης *knee-jerk responses*. Πρόκειται για μια σύμφραση που δεν είναι ιδιαίτερα γνωστή, όποτε χρειάστηκε να αναζητήσω αρκετά το πως να την μεταφράσω, προτού καταλήξω στην αποδοση *σπασμωδικές αντιδράσεις*. Ένας ακόμη όρος που η απόδοση του οποίου με προβλημάτισε αρκετά ήταν ο όρος *beneficiaries*. Στην αρχή σκεφτόμουν να το μεταφράσω με την αυτολεξή σημασία, είτε ως *δικαιούχοι* είτε ως *προνομιούχοι*, στην συνέχεια όμως ξαναδιαβάζοντας το κείμενο, συνειδητοποίησα πως καμία από αυτές τις αποδόσεις δεν ταιριάζουν στο παρόν κείμενο. Έπειτα από σκέψη, αποφάσισα να τον μεταφράσω περιφραστικά ως *αυτοί που επωφελούνται*.

Συμπεραίνοντας και τα τρία κείμενα πηγής παρουσίασαν αρκετές λεξιλογικές προκλήσεις. Μάλιστα σε ορισμένα σημεία αντιμετώπισα δυσκολίες και στην κατανόηση της σύνταξης των κειμένων, κάτι που προσπάθησα να επιλύσω στο μετάφρασμα. Αναμφίβολα ωστόσο, όλες οι προκλήσεις των κειμένων ήταν επιλύσιμες.

Ε.Επίμετρο

Συμπεραίνοντας, στα κείμενα παρουσιάζεται η ενδιαφέρουσα οπτική του Tarek Osman, ενός αναλυτή με αραβική καταγωγή, αλλά και με την καθαρή ματιά ενός πολίτη του κόσμου. Οτιδήποτε συμβαίνει στον κόσμο επηρεάζει όλους ανεξαρτήτως καταγωγής, ειδικά τώρα, σε μια εποχή που φλέγοντα κοινωνικό-πολιτικά ζητήματα βρίσκονται στο προσκήνιο όπως: η αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, οι ταραγμένες σχέσεις στην Ανατολική Μεσόγειο, η άνοδος της ακροδεξιάς σε πολλά κράτη, ο δεκαετής συριακός πόλεμος, η κλιματική αλλαγή κ.ά. Επομένως, είναι φανερό πως το περιεχόμενο των τριών κειμένων είναι πιο επίκαιρο από ποτέ, ενώ παράλληλα πραγματεύονται ζητήματα που αφορούν και επηρεάζουν ολόκληρη την ανθρωπότητα.

ΣΤ. Βιβλιογραφία

- Baker M. (1992), *In other words: a coursebook on translation*, London/ New York, Routledge, (<https://www.docdroid.net/9ai3/in-other-words-by-mona-baker-pdf>).
- Nord C. (2014), *Η μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα*, Αθήνα, Δίαυλος.
- Κεντρωτής Γ. (1996), *Θεωρία και Πράξη της Μετάφρασης*, Αθήνα, Δίαυλος

